

Kommunstyrelsen

Åsa Bergström
Bygg- och miljöchef/Stabschef

Yttrande över remiss till Länsstyrelsen avseende regional masshanteringsplan

Dnr KS22/107

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen antar yttrande daterat 2022-05-09 beträffande regionala masshanteringsplanen för Stockholms län.

2. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Ekerö kommun mottog den 29 mars 2022 en remiss från Länsstyrelsen i Stockholm rörande en regional masshanteringsplan för Stockholms län. Syftet med planen är skapa förutsättningar för en cirkulär och resurseffektiv hantering av massor i länet, samt en regional samsyn om åtgärder. Stadsbyggnadsförvaltningen har tagit del av planen och ser positivt på att Stockholmsregionen har en gemensam strategi för masshanteringen.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande – Remiss – Regional masshanteringsplan för Stockholms län, 2022-05-09

Yttrande – Regional masshanteringsplan för Stockholms län, 2022-05-09

Remiss – Regional masshanteringsplan för Stockholms län 2022-03-29

Ärendet

Den 29 mars 2022 mottog Ekerö kommun Regional masshanteringsplan för Stockholms län på remiss. En hearing anordnas den 12 maj 2022. Svaret ska vara Länsstyrelsen tillhanda 10 juni 2022. Tidplanen innebär att ärendet behöver tas upp till kommunstyrelsens sammanträde den 7 juni med direktjustering.

Länsstyrelsen i Stockholm, Region Stockholm, Storstockholm (kommunal samarbetsorganisation), Trafikverket och Stockholms stad har genom ett gemensamt projekt tagit fram en regional plan för cirkulär och resurseffektiv hantering av massor i Stockholms län, "Regional masshanteringsplan för Stockholms län". Arbetet har skett i dialog med representanter från kommuner, branschorganisationer och företag.

Stockholmsregionen förväntas växa kraftigt den kommande 30-årsperioden. Det stora behovet av material kan inte tillgodoses genom tillståndsgivna täkter. Jord- och bergmassor

som uppstår i byggprocessen behöver användas för att minska påverkan på miljö och klimat. Ett komplext regelverk försvårar återvinnandet av massor. Brist på ytor gör att massor läggs på olika platser, långt från projekt, med långa transporter som följd. Det resulterar i utsläpp, minskad framkomlighet och slitage. En mer cirkulär masshantering ger såväl klimat- som miljövinster i form av minskat avfall, minskad åtgång av naturresurser samtidigt som regionens materialbehov täcks. Vidare finns ekonomiska vinster genom minskade kostnader.

Många av åtgärderna som behövs för en mer cirkulär masshantering och ett mer effektivt transportarbete kräver samverkan mellan olika aktörer. En gemensam syn på inriktningen för regionens masshantering är således en förutsättning för det fortsatta arbetet. Den regionala masshanteringsplanen innehåller därför mål och åtgärder för att en sådan samsyn ska kunna uppnås.

Av planen framgår olika åtgärder för att uppnå tre effektmål där kommunerna bland annat blir ansvariga för att etablera mellankommunal samverkan, planering i ett tidigare stadie exempelvis översiktsplaner/detaljplaner samt att ta fram riktlinjer/strategier för cirkulär masshantering inom respektive kommun. Det blir tydligare att kommunerna ska kartlägga masshanteringskostnadsandel i exploateringen och att cirkularitet behöver återspeglas i upphandlingskrav.

I handläggningen av detta ärende och internt samråd av underlagen har Stadsbyggnadsförvaltningens planeringsenhet, bygglovsenhet, miljöenhet och tekniska enhet deltagit.

Stadsbyggnadsförvaltningens synpunkter och förslag till yttrande

Stadsbyggnadsförvaltningen har tagit del av den regionala masshanteringsplanen för Stockholms län och ställer sig bakom planens mål och åtgärder. Syftet med planen är bra. Det kan bli en vinst på flera plan om mängden lastbilstransporter som sker över Stockholmsområdet minskas. För att kunna nå målen med att återanvända massor inom eller nära fastigheten där de uppkommit kommer det vara ännu viktigare att genomföra undersökningar av markens fysiska och kemiska förutsättningar (lämplighet för ballast, sammansättning, eventuella föroreningar, med mera). Det får inte finnas osäkerheter kring massor för ballast och dess fysiska förutsättningar och i många fall måste massor föroreningsklassas innan man får återanvända dem, särskilt om de lämnar den fastighet där de uppkommit.

Generella synpunkter

För att genomföra det som framgår i planen behöver kommunerna kunskapshöja och avsätta resurser.

I planen betonas på vissa ställen att det är främst vid de stora projekten som cirkulär hantering är viktigt. Det kan vara minst lika viktigt vid de mindre. Kanske inte för att det har så stor påverkan på statistiken, men däremot kan det vara ypperliga tillfällen att förankra arbetssätten. Om entreprenörerna redan vid de mindre projekten bekantar sig med arbets- och tillvägagångssätten så är det större chans att nå goda resultat vid ett senare större

projekt. Att stora aktörer som i exemplet på sid 30 (Skanska i Nacka kommun) har möjlighet att åstadkomma cirkulär hantering av massor och på så vis spara pengar och minska utsläpp från transporter är ju ett tydligt tecken på att det fungerar och är något vi ska sträva efter.

Förvaltningen konstaterar att det finns en utmaning i gränsdragningen mellan vad som är ett stort projekt och ett mindre projekt. När ska krav ställas enligt åtgärd 8 och hänger lagstiftningen (plan- och bygglagen) med, som ger oss rätt att exempelvis kräva in mängdförteckning av ballastbehovet innan lov/startbesked kan beviljas?

Specifika synpunkter

Genomgående används en blandning av begreppen återvinning och återanvändning. Se över vilket begrepp som avses att användas (förmodligen återanvändning) och var konsekvent för att förenkla för läsaren.

Avsnitt 3.1 Effektmål

Mål nr 1. Begrepp som 'massbalans' används. Då målgruppen för denna plan är personer med väldigt olika bakgrund, infallsvinklar och erfarenhet inom området så kan en märkning av nya begrepp i planen markeras och förklaras i till exempel sidfoten, komplettera även ordlistan i 13.2.

Mål nr 2. Förklaringen av vad målet innebär är i princip en direkt omskrivning av själva målet, i två nya meningar.

Avsnitt 3.3 Regiongemensamma effektmål.

Avsnittet kan utgå, samma info står i avsnitt 3.1

Avsnitt 4.1 Kommentarer till åtgärderna

Åtgärd nr 11. En del i detta kan vara att ta fram gemensamma blanketter och formulär för entreprenörer och övriga branschaktörer att använda. Ett exempel är varje kommuns blankett som rör anmälan om avhjälpandeåtgärder (§28 i miljöskyddsförordningen). Mellan olika kommuner så efterfrågas olika uppgifter och på olika nivåer. En gemensam blankett underlättar också för de olika tillsynsmyndigheterna att ta likvärdiga beslut, oavsett kommunal tillhörighet.

Beslutet expedieras till

Stockholm@lansstyrelsen.se

Tommie Eriksson
Miljö- och stadsbyggnadschef

Åsa Bergström
Bygg- och miljöchef/Stabschef